

Jernbaneverket

TILSYNSRAPPORT NR. 2013-16

Arbeid i og ved spor – leverandørstyring, prosjekt ombygging av Råde stasjon

1	Bakgrunn og mål.....	3
2	Konklusjon	3
3	Avvik	4
4	Observasjoner.....	5
5	Andre forhold	5
6	Om revisjonen.....	5
6.1	Administrative data.....	5
6.2	Gjennomføring av revisjonen	6
6.3	Revisjonsomfang	6
6.4	Revisjonskriterier.....	6
6.5	Om revisjonsfunn	6
6.6	Revisjonsrapport	6
6.7	Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk	7
	Vedlegg 1 – Stikkprøver i feltarbeidet	8
	Vedlegg 2 – Hjemmelstekster	9

1 Bakgrunn og mål

Jernbaneverket gjennomfører et prosjekt ved Råde stasjon, Østfoldbanen der plattformene skal forlenges, og det bygges ny parkeringsplass og adkomst til stasjonen. Arbeidene innebærer arbeid i direkte tilknytning til sporene ved stasjonen, og det har vært nødvendig å stenge et av sporene ad gangen under gjennomføringen av prosjektet. Ved utførelsen av arbeidene benyttes i stor grad eksterne leverandører og underleverandører.

Det er Jernbaneverkets Plan og Utviklingsenhet som er bestiller av prosjektet. Utbyggingsdivisjonen har byggherrefunksjonen, mens det er driftsorganisasjonene, i hovedsak Bane og El./Tele som overtar prosjektet til drift når det er ferdigstilt.

Revisjonen hadde som mål å avklare hvorvidt Jernbaneverket gjennomfører sin virksomhet i samsvar med bestemmelser i, eller i medhold av jernbanelovgivningen. Revisjonen skulle dekke sikkerhetsstyring med spesiell vekt på leverandørstyring i forbindelse med arbeid ved infrastruktur. Revisjonen ble gjennomført på bakgrunn av tilsynets fastlagte årsprogram for tilsyn.

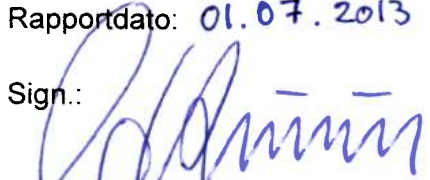
2 Konklusjon

Det er, ut fra de stikkprøver som er foretatt, Statens jernbanetilsyns oppfatning at det på mange områder er god styring av prosjektet for ombygging av Råde stasjon.

Til tross for dette er det imidlertid en del mangler ved oppfølgingen av de entreprenører som benyttes for å gjennomføre ombyggingen.

Rapportdato: 01.07.2013

Sign.:

Arild Bruun

Revisjonsleder

Sign.:

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen

Direktør

3 Avvik

Avvik 1

Jernbaneverket har enkelte mangler ved styring og oppfølging av leverandører.

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 2-2, Sikkerhetsstyring

og

Sikkerhetsstyringsforskriften § 3-1 Krav til sikkerhetsstyringssystem

Revisjonsbevis:

1. Det ble først våren 2013 klargjort at det er prosjektet som har ansvaret for å godkjenne rullende materiell som entreprenør/underentreprenør har benyttet i prosjektet. Det ble derfor heller ikke gjennomført kontroll av at materiellet hadde gjennomgått de i kontrakten foreskrevne prøver.
2. Det ble opplyst at JBV har en oppfatning av at det er lite sanksjonsmuligheter i forhold til entreprenører/leverandører som man ikke er fornøyd med.
3. Det er skiftet ut 2 underentreprenører uten at det kan dokumenteres skriftlig godkjenning fra byggherre.
4. Det er ikke alle stikkprøver av entreprenørens dokumentasjon som er gjennomført. F.eks. gjelder dette sikteprøve av ballastpukk, ref. entreprenørkontrakten.

Merknad

Kontrakten med utførende entreprenør setter krav til at entreprenøren i kontraktsperioden skal kunne dokumentere utført arbeid og bruk av materiale.

5. Det kunne ikke dokumenteres at det sikres at underentreprenørens folk har den nødvendige kompetansen.

Avvik 2

Jernbaneverket følger ikke i tilstrekkelig grad opp at underentreprenørene tilknyttet prosjektet ved Råde stasjon har den nødvendige kompetansen.

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften § 5-2 Kompetanse

Revisjonsbevis:

1. Det kunne ikke dokumenteres at det sikres at underentreprenørens folk har den nødvendige kompetansen.

Merknad

Jernbaneverket følger som utbygger ikke opp at de kompetansekrav som er satt til utførelsen av arbeidet blir oppfylt av underentreprenørene.

4 Observasjoner

Observasjon 1

Ved utarbeidelse av hovedprosjekt for Råde stasjon har geoteknikk ikke i tilstrekkelig grad blitt hensyntatt.

Revisjonsbevis:

1. Det ble opplyst at geoteknikk ikke er blitt viet nok oppmerksomhet på hovedplannivå.

Observasjon 2

Farelogg med siste versjonsdato 21.08.2012 har tiltak som er merket lukket eller avvist med dateringer på senere tidspunkt.

Revisjonsbevis:

1. Fareloggen har siste versjonsdato 21.08.2012, mens flere av sakene i loggen er merket avvist/lukket m.v. på senere tidspunkt.

Merknad

Det ble fra Jernbaneverkets side uttrykt at det ikke ble ansett som hensiktsmessig med en fortløpende versjonsoppdatering

5 Andre forhold

Det ble ikke notert noen andre forhold.

6 Om revisjonen

6.1 Administrative data

Rapport nr.:2013-16

Saksnr.: 13/643

Revisjonsperiode: 27. og 28. mai 2013

Virksomhet: Jernbaneverket – prosjekt Råde stasjon

Kontaktperson: Gunalf Bækkeli

Revisjonslag: Geir Hagbø, Arild Bruun

6.2 Gjennomføring av revisjonen

Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen. Tidspunktene for gjennomføringen var slik:

Åpningsmøte	27.05.2013
Feltarbeid	27.05.2013- 28.05.2013
Sluttmøte	28.05.2013

6.3 Revisjonsomfang

Revisjonen er gjennomført som dokumentgjennomgang og feltarbeid hos Jernbaneverket - Utbyggingsdivisjonen I tillegg til representanter for Utbyggingsdivisjonen, ble også en representant for Banedivisjonen og en representant for utførende entreprenør intervjuet. Revisjonen var avgrenset til prosjekt Råde stasjon.

6.4 Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er kravene som er stilt i, eller i medhold av, jernbanelovgivningen. En oversikt over jernbanelovgivningen med kommentarer er gitt på: <http://www.sjt.no/no/Lover-og-forskrifter/>.

6.5 Om revisjonsfunn

Revisjon er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe revisjonsbevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Revisjonsbevisene vil være grunnlaget for revisjonsfunnene. Statens jernbanetilsyn grupperer revisjonsfunnene i avvik og observasjoner.

Avvik defineres som manglende samsvar med bestemmelser i eller i medhold av norsk jernbanelovgivning.

Observasjon er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er nødvendig å påpeke.

Vi forventer at observasjoner håndteres slik at disse ikke senere utvikler seg til/bidrar til avvik.

6.6 Revisjonsrapport

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjonen.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke.

Revisjonen er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket.

6.7 Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel at virksomheten innen en tidsfrist identifiserer årsaken til avvikene, iverksetter tiltak både for å fjerne avvikene og årsakene til disse og å evaluere effekten av gjennomførte tiltak. Pålegg gis i et oversendelsesbrev der denne rapport følger som vedlegg.

Tilsynet kategoriserer ikke avvik i forhold til alvorlighetsgrad. Virksomheten må selv vurdere alvorlighetsgrad og eventuelt behov for å prioritere gjennomføring av tiltak raskere enn frister tilsynet setter.

Der vi avdekker vesentlige mangler, vil vi vurdere å pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhetssertifikatet/tillatelsen tilbake. Se for øvrig www.sjt.no for mer informasjon.

Vedlegg 1 – Stikkprøver i feltarbeidet

- Bestillingsbrev fra Plan og Utvikling til Utbygging
- Kontrakt med utførende entreprenør
- Kontrakt med prosjekterende konsulent
- Overtagelsesprotokoll plattform
- RAMS-analyse Råde stasjon
- Avvikssøknad – avstand KL
- Farelogg 4/4-2013
- Referat fra involveringsmøte 27.10.2011
- Referat fra prosjekteringsmøte 07 – 12.04.2012
- Systembeskrivelse Råde stasjon
- Referat fra byggemøter 07.05 og 22.05.2013
- Referat fra vernerunde 07.05.2013
- Beredskapsplan for Råde stasjon
- Referat fra prosjektrådsmøte 05.01.2012
- Godkjenning av teknisk plan datert 24.02.2011
- Div. Sikkerjobbanalyser gjennomført av entreprenør

Vedlegg 2 – Hjemmelstekster

Sikkerhetsstyringsforskriften

§ 2-2. *Krav om sikkerhetsstyring*

Jernbanevirksomheten skal utøve sikkerhetsstyring av den virksomheten som drives med det formål at det etablerte sikkerhetsnivået på jernbanen opprettholdes og i den grad det er nødvendig forbedres.

Sikkerhetsstyring skal utøves på alle nivåer i organisasjonen. Jernbanevirksomheten skal også sikre at sikkerhetsstyring utøves i oppgaver som utføres av leverandør.

§ 3-1. *Krav til sikkerhetsstyringssystem*

Jernbanevirksomheten skal ha et sikkerhetsstyringssystem.

Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset arten og omfanget av den aktuelle virksomheten og andre forhold ved denne. Sikkerhetsstyringssystemet skal videre sikre håndtering av alle risikoer forbundet med virksomheten.

Sikkerhetsstyringssystemet skal ta hensyn til alle relevante risikoer som oppstår som følge av andre jernbanevirksomheter og tredjeparters virksomhet. Sikkerhetsstyringssystemet skal vise hvordan kontrollen er sikret fra den øverste ledelsens side på ulike nivåer, hvordan personalet på alle nivåer er involvert og hvordan den kontinuerlige forbedringen av sikkerhetsstyringssystemet sikres.

Sikkerhetsstyringssystemet skal omfatte bruk av leverandører. Jernbanevirksomheten skal stille de samme styrings- og sikkerhetskrav til aktiviteter utført av leverandører som til aktiviteter utført av egen virksomhet.

Infrastrukturforvalters sikkerhetsstyringssystem skal ta hensyn til virkningene av forskjellige jernbaneforetaks virksomhet på det nasjonale jernbanenettet og omfatte bestemmelser som skal gjøre det mulig for alle jernbaneforetak å drive i samsvar med krav i eller i medhold av jernbanelovgivningen, samt krav i og vilkår fastsatt i deres sikkerhetssertifikat.

§ 5-2. *Kompetanse*

Jernbanevirksomheten skal ha tilgjengelig den kompetanse som er nødvendig for at virksomheten skal drives innenfor akseptabel risiko.

Dersom oppgavene av sikkerhetsmessig betydning utføres av leverandør skal jernbanevirksomheten ha nødvendig kompetanse blant annet til å kunne spesifisere krav til leveranser, følge opp leverandøren og ta stilling til leveransen.

Egne ansatte og ansatte hos leverandører, som utfører oppgaver av betydning for jernbanevirksomhetens arbeid med sikkerhet, skal ha tilstrekkelig kompetanse i forhold til oppgavene.